

LA ESPERO

Organ för Esperantorörelsen
i Sverige

Utgiven av Förlagsföreningen
Esperanto u. p. a.

OFICIALA ORGANO POR SVEDA ESPERANTO-FEDERACIO (S. E. F.)

11a Jaro
N:o 9

Redaktör: HENNING HALLDOR.
Ansvarig utgivare: W. WAHLUND.
Prenumerationspris: Helt år kr. 3:50.
Lösnummerpris: 35 öre.
Annonspis: 10 öre pr mm.
Redaktionens och expeditionens adress
Förlagsföreningen Esperanto, Stockholm 1.

Redaktanto: HENNING HALLDOR.
Responda Eldonanto: W. WAHLUND.
Abonprezo eksterlanden: sv. kr. 4:50.
Prezo po numero: 35 oeroj.
An-unprezo: 10 oeroj po milimetro.
Adreso de redakcejo kaj ekspedejo:
Eldona Societo Esperanto, Stockholm 1, Svedujo.

Sept.
1923

XV:e universella esperantokongressen i Nürnberg.

Genom Nürnbergs-kongressen, den XV:e universella, vilken ägde rum under de första åtta dagarna av augusti månad i år, har ännu ett blad skrivits i Esperantos historia, ännu en milstolpe rests vid esperantismens väg framåt mot sitt mål.

Nürnbergs-kongressen är märklig icke minst därigenom, att den är den hittills största esperantokongress som hållits. Och detta trots så många hinder som rest sig i dess väg. Utom det att en massa tyskar, som ämnat deltaga, måst utebli, därför att de genom markvalutans oerhörda fall stodo utfattiga med sina sparslantar värdelösa, har den allmänna utarmningen och ekonomiska utmattningen i de andra länderna haft till följd, att många av dem som gärna önskat deltaga måst stanna hemma. Härtill kom, att den vanvettiga våldspolitik, som nu gör sig bred i världen, bragt en oro i sinnena och en allmän osäkerhet, som avskräckt många, som annars skulle kommit med, från att lämna sin trygga vrå i hemmet.

Att fransmän och belgier som ämnat sig till kongressen måste avstå från deltagandet på grund av den politiska situationen, hör också hit. På den grund kunde heller icke Akademiens beramade sammanträden äga rum, enär dess vördade ordförande, prof. Cart, sålunda blev portförbjuden. De vänliga brev som denne och Poncet i Lyon m. fl. riktade till kongressen, visade dock, att de med förståelse böjde sig för nödvändigheten.

Att ordna och hårbärgera en så stor kongress, är givetvis ett svårt och jättelikt företag i och för sig, men ändå värre blir det, när — såsom nu — de ekonomiska förhållandena sakna stabilitet, ja äro fullständigt ovissa och oberäknliga från den ena dagen till den andra. Om en och annan då ej fann allting så dukat för sig som han hade önskat och hoppats, måste han, för att döma rättvist, taga med i beräkningen dessa oerhörda och ofta olösliga svårigheter, som ställde sig i vägen för den lokala kongresskommittén. I allmänhet torde emellertid de flesta kongressdeltagarna ha varit nöjda och belåtna.

Kongressens lokaler voro inrymda i "Industrie- und Kulturverein" ej långt från centralstationen.

Den 1 aug. hade Konstanta Kongressa Komitato sammanträde på e.m. Kl. 7 på kvällen samma dag var i de rymliga kongresslokalerna, Kulturvereins stora salong jämte angränsande rum, anordnat bekantskapsafton, "interkonatiga vespero", där de talrikt församlade kongressdeltagarna hälsade gamla vänner och stiftade nya bekantskaper.

Öppningshögtidligheten ägde rum kl. 11 den 2 aug. Den stora hallen, prydd med blommor och girlander samt esperantoflaggor, var till trängsel fylld av kongressmenigheten. På estraden hade kongressbestyrelsen, representanter för regeringar och myndigheter samt nationsombuden tagit plats.

Efter den akademiska kvarten intonerade orgeln hymnen La Espero, som de närvarande stående sjöngo. Därpå tog Finlands generalkonsul i Dresden K. v. Frenckell till orda i egenskap av ordf. för föregående års kongress i Helsingfors, hälsade kongressen och föreslog kongressbestyrelse, vilken antogs med acklamation, nämligen ordf. studienrat prof. d:r J. Dietterle, direktör för tyska rikets esperantoinstitut i Leipzig, och vice ordf. prof. d:r R. Ledermann, lokalkommitténs ordf. och ledande arbetsmyra i Nürnberg, sekreterare: Hönigsberger, Nürnberg, Hans Jakob, Genève, Andrea Ce, Bukarest, och Petzold. Vidare aderton vice ordf. från de talrikast representerade nationerna.

Prof. Dietterle övertog ordförandeskapet med en önskan, "ke la vojaĝo de nia kongressipo estu felica", och erinrade om den förra kongressen i Tyskland, den i Dresden, då vi voro samlade kring vår läromästare Zamenhof under fälttropet "ni restu fidelaj". Här i Nürnberg hade vår pionjär Leopold Einstein, Zamenhofs förste entusiastiske hjälpare och banbrytare för rörelsen i Tyskland, levat och verkat. Märkesmän som d:r Mybs, Dresdenkongressens ordf., och överste Pollen, Cambridgekongressens ordf., hade under det gångna året avlidit. Församlingen reste sig till hedrande av deras minne. Till sist riktade sig talaren med en hälsning till doktorinnan Klara Zamenhof, med den

slutönskan "ke vi vidu ankoraŭ multajn kongresojn kaj progresojn".

Ordet lämnades härpå åt statssekreteraren i inrikesdepartementet för tyska riket Schultz, som i ett längre anförande på tyska (det enda icke-esperantiska tal som hölls) hälsade kongressen i riksregeringens namn. Denna omfattade esperantisternas strävanden med full sympati och önskade all möjlig framgång åt desamma. Han hoppades att kongressen skulle bli en källa till förnyad kraft i kamp mot esperantos motståndare av skilda slag. Regeringen ser i esperanto ett värdefullt bildningsmedel för den stora massan, ty kunskap i esperanto förutsätter en god kunskap i modersmålet och eggjar till studium av andra språk. Dessutom är den broderskapstanke som förenar esperantisterna även en ljustrimma i dessa mörka tider av fiendskap och hat. En kommande generation torde få svårt att förstå det motstånd, som nu på många håll reses mot gemensamhetsspråkets införande jämsides med nationalspråken.

Prof. Ledermann översatte talet på esperanto och prof. Dietterle uttalade kongressens tack till rikspresidenten, riksregeringen och inrikesministeriet samt erinrade om allt vad staten gjort för kongressen och esperanto. När en regering något beslutar om esperanto, så ger det genljud över hela världen.

Telegram beslöts avsändas till rikspresidenten Ebert, kongressens högste beskyddare, och inrikesministern.

Nürnbergers överborgmästare dr. Luppe, som talade utmärkt esperanto, hälsade kongressen å sin stads vägnar. Nürnbergarna, som själva befinna sig i världshandelns och världstrafikens centrum, förstå behovet av ett sådant språk som esperanto. Det är då en naturlig sak, att esperanto undervisas i dess handelsskolor, dess handelshögskola och folkhögskola o. s. v. Han önskade esperantisterna hjärtligen välkomna till Nürnberg att njuta av dess urgamla kulturs rika skatter.

Prof. Ledermann meddelade i sin egenskap av "prezidanto de K.K.K. (Konstanta kongresa komitato)", att nära 5,000 personer anslutit sig till kongressen från 43 nationer, ett verkligen imponerande faktum, som ådagalägger styrkan hos vår rörelse. Han tackade särskilt stadsmyndigheterna och främst överborgmästa-

ren för deras stöd åt kongressen. Han hälsade alla från när och fjärran och tackade dem för att de velat hedra kongressen med sin närvaro i en tid då det fordras mod och försakelse att bekänna sig till denna rörelse. Med vemod erinna vi oss de samideaner som ej kunna vara med i denna högtidliga stund, yttrade han.

Härefter höll dr. Privat ännu ett av sina värtaliga anföranden, som sedan flera år bilda kongressernas estetiska höjdpunkt. Han talade om Nürnberg som drömmarnas stad. Den var redan målet för våra blygsamma drömmar, när vi voro små barn, som lekte med dessa leksaker, dem edra Nürnbergska flitiga arbetare tillverkat. Nu ha vi kommit till Nürnberg som målet för våra och hela esperantovärldens drömmar, tacksamma mot vår läromästare Zamenhof, som gjort vårt liv vackrare och innehållsrikare genom esperanto, som han skänkt oss icke blott för att förstå varandra, utan även för att älska varandra. Att affärsmännen skola bättre kunna köpa och sälja, att de tekniska tingen må bättre utnyttjas — inte är det för sådant som vi ge vårt livs bästa innehåll! Nej, vi besjålas innerst i vårt hjärta av en känsla, som vi inte alltid skrika ut åt allmänheten, men som dock söker sig uttryck. Och liksom israeliterna en gång om året foro upp till Jerusalem, så längta esperantisterna till de årliga kongresserna att där hämta förnyade impulser till förverkligande av esperantismens inneboende idé. Och detta ideal vägra vi att mista! Vad innebär denna "interna idé"? frågar man oss. Ja, inte herömma vi oss av att vilja lösa tidens sociala och politiska problem. Men vi vilja människornas uppfostran för bättre och mera normala tider. Mänskligheten är dock inte annat än barn, men leken är inte med vår barnoms träsaker, utan den handskas med långt mindre oskyldiga leksaker. I en tid av hat och hot, då nation står mot nation, verka vi för ett nytt skede av mänsklig samhörighet, när barnen få lära sig att resa sig upp för esperantohymnen och sätta denna framom nationalsången. Ur den känslan skall en helt ny poesi växa fram.

Låt oss med oförtröttat nit ägna det bästa av vårt liv åt den goda sak och den stora idé som Zamenhof givit oss att föra vidare!

Representanter för flera regeringar talade härpå, nämligen för tjeckoslovakiska, finländska, jugoslaviska, litauiska, nederländska, italienska, rumäniska och sachsiska. Efter hr Jalavas anförande beslöt kongressen att med minne av det vänliga mottagande som fjolårets kongress rönt avsända ett telegram till presidenten i Finland. Vidare talade representanter för Röda korset, blindkongressen, kvinnoföreningen för fred och frihet samt handelsmässekommittén. För de främmande världsdelarna talade australiern Drummond, varpå talesmän för de 17 manstarkast företrädda nationerna hade ordet, sist i raden Sveriges ombud, som erinrade, att den svenska esperantorörelsen uppstått genom direkta impulser från Nürnberg, varefter Uppsala upptog Nürnbergs fallna mantel, och då talaren varit med så gott som från början om allt detta, kunde han säga sig vara en representant för kontinuiteten, enhetligheten i esperantorörelsen.

De följande dagarna utom lördag och söndag, alltså den 3, 6, 7 och 8 aug., ägde inalles fyra allmänna arbetsplena rum. det sista tillika kongressens avslutningssammanträde. Härvid behandlades den föreliggande dagordningen, vilken omfattade rapporter från Lingva Komitato och Akademien jämte rapport om prisbelönade arbeten på esperanto (nämligen "Idoj de Orfeo" de Bulhuis och "Hermano kaj Doroteo", översättning av Kuster). Vidare rapport från U. E. A., från Konstanta Reprezentantaro de la naciaj societoj (K. R.), från Centra Komitato och från Konstanta Kongresa Komisiono. Rapporterna finnas tryckta i kongressboken.

Jämsides med dessa torde de tre sammanträden, som "Ko Ro" — *Konstanta reprezentantaro de la naciaj societoj* — höll den 2, 3 och 4 vara av betydelse. K. R. består av en ledamot från varje landsförbund med rösträtt för antalet representerade medlemmar, för vilka avgift erlagts till K. R:s kassa.

Angående Svenska Esperantoförbundets anslutning till K. R. hade förbundet på sitt senaste årsmöte beslutit att i händelse inbjudan inkomme antaga densamma. Dagarna före Nürnbergskongressen anlände till S. E. F:s sekreterare från centralbyrån i Paris dylik inbjudan, av vilken ävenledes framgick, att tidi-

(Forts. å sid. 5.)

1923-1924 ÅRS PRISLISTA

FÖRLAGSFÖRENINGEN ESPERANTO U. P. A.

Kortor: Luntmakargatan 52 II

STOCKHOLM 1

Rikstelefon: 830 53

Alla postförsändelser adresseras endast till Stockholm 1. — Order överstigande 10 kr. försändas portofritt. Vid insändande av förskottlikvid för mindre order bifogas 10 proc. till portokostnader.

Läroböcker, ordböcker m. m.		Litteratur på Esperanto.	
Lärobok i Esperanto av Paul Nylén. Sjunde upplagan. Den mest spridda svenska läroboken i esperanto, innehåller även esperantisk-svensk ordlista.	1:—	1. Legolibreto . En liten trevlig läsebok.	1: 05
Lärobok i det internationella hjälpspråket Esperanto av G. H. Backman. Slutsåld.	1:—	2. Fabeloj de Andersen . Mycket omtyckt.	1: 75
Esperanto utan förkunskaper . Kurs i 8 lektioner, utarbetad av läroverksadj. fil. lic. Harald Skog.	0: 25	6. El la Biblio . Översättning av Dr. Zamenhof.	0: 25
Kurs i esperanto för affärsmän av L. Tell. 8 lösa blad.	0: 25	9. Praktika Frazaro . En nyttig handledning.	0: 50
Nyckel till Esperanto . En miniatyrlärobok på 24 sid., utmärkt för propaganda.	0: 10	13. Bulgaraj rakontoj .	0: 60
Esperanto-svensk ordbok av G. H. Backman. Den fullständigaste som hittills utkommit.	3:—	16. Komerca korespondo . Värdefull hjälp vid skrivning av affärsbrev.	1: 50
D:o inb.	4:—	17. Konsiljoj pri higieno .	1: 50
Svensk-esperantisk ordbok av G. H. Backman. Nödvändig när man skall börja använda sig av esperanto. Ett gott svenskt-esperant. lexikon sparar mycken tid och möda.	4:—	24. La instituto Milner .	14:—
D:o inb.	5:—	26. La intervidigo . . .	1: 75
Kursa lenolibro av Dr E. Privat. En lärobok uteslutande på esperanto med systematiskt ordnade lektioner. Mycket spridd.	0: 75	28. Elzasaj legendoj .	0: 35
Bildotabuloj por la instruado de Esperanto av Thora Goldschmidt, bearbetade för esperanto av professor J. Dietterle.	1: 50	29-31. Sub la neĝo . Tredubbelt häfte.	0: 20
Fundamento de Esperanto av dr L. L. Zamenhof. Grammatik, övningsstycken och ordförteckning på franska, engelska, tyska, ryska och polska språken.	2: 50	32. La amkonkurantoj .	2: 75
Fundamenta Krestomatio av dr L. L. Zamenhof. Läsestycken, samlade av esperantos skapare för att visa den rätta esperantiska stilen. Denna bok bör varje esperantist äga och studera. 464 sidor.	4:—	Pris pr nummer 0: 25.	8:—
Vortaro de Esperanto av Kabe. Den tillförlitligaste och fullständigaste ordbok vi äga.	4:—	Goethe, W. von, Hermano kaj Doroteo . Inb.	1:—
Unua legolibro av Kabe. Denna läsebok torde vara den mest spridda. Kabe är en av de främsta esperantostilisterna. 160 sid. (1914 års pris 1: 60)	1:—	George Williams . En levnadsteckning över grundläggaren av K. F. U. M.-rörelsen.	1: 25
Esperanta legolibro av magister Vilho Setälä. En läsebok som erhållit allmänt erkännande och på kort tid utgått i tre upplagor.	2: 25	Gual, Adria, Mistero de Doloro . Tillhör den samling av utvalda böcker, som i början av detta århundrade utgavs i Frankrike under benämningen "Kolekto de Revuo".	3:—
D:o inb.	3:—	Heine, H., Elektitaj Poemoj . En såväl till innehåll som utstyrsel trevlig liten bok.	0: 60
Handledning i Esperanto av magister Vilho Setälä. Avsedd för svenskar att användas tillsammans med Esperanta Legolibro.	1: 75	Hertz, H., Jolanto . Ett versdrama från danskan.	1: 25
		Heyse, P., Edziga festo en Capri . En trevlig och lättläst novell. 62 s.	0: 60
		Internacia Mondliteraturo . Ferdinand Hirt & Sohns nya serie, omfattande ett urval av världslitteraturens mästerverk. Genom att förskaffa sig dessa böcker i den mån de utkomma, erhåller man med tiden en representativ samling av det bästa ur skilda länders skönlitteratur, vilken på samma gång vittnar om esperantos betydelse.	0: 30
		Vol. 1. Goethe, J. W. von, Hermano kaj Doroteo . Från tyskan. 77 sidor.	0: 30
Tra la mondo av Paul Bennemann. En nyare esperantoläsebok, som erhållit många lovord. Del I.	1: 05		
D:o del II.	1: 75		
Legolibreto av J. Borel.	0: 25		
Unua legolibreto av K. Brüggemann.	0: 50		
Esperanto-Gvidanto pri la publika interkomunikigado . Handledning i konversation.	0: 60		
Esperanto und Rotes Kreuz av L. Bayol. En handledning för personer i Röda Korsets tjänst.	1: 50		
Komerca Korespondo av J. Borel. Nyttig för nybörjare vid skrivning av affärsbrev.	0: 25		
Ausführliches metodisches Lehr- und bungsbuch des Esperanto av Karl Schönherr. På tyska. 120 sidor.	1: 50		
Esperanto-germana vortaro av Eugen Wüster. Del. I. Ett uttömmande ordboksarbete. Pris t. v.	14:—		
Maŝinfaka esperanto-vortaro pri-elementa . Tysk upplaga (esperanto-tysk och tysk-esperantisk). En för alla tekniskt intresserade värdefull ordbok. 98 sidor. Kartonnerad.	1: 75		
Ĉu vi parolas esperante? av Karl Steier. En lättfattlig parlör på esperanto och tyska.	0: 35		
Heckners Esperanto-Schlüssel . På tyska.	0: 20		
Esperanto. A Handbook of the international language . Av W. M. Page.	2: 75		
English-Esperanto Dictionary av Fulcher and Long. 350 sid. Omfattar över 30,000 engelska ord. Inb.	8:—		
Esperanto-English Dictionary av Edv. A. Millidge. Inb.	8:—		
"Edinburgh" pocket dictionary . Ett esp-engelskt och engelskt-esp. mönsterlexikon i fickformat. Inb. i klotband.	2: 25		
Letters That Bring Business . Affärsbrev på esperanto o. engelska.	2: 25		
Cours rationnel et Complet d' Esperanto . En omsorgsfullt utarbetad lärobok på franska.	2: 75		
Esperanto. Manuel pratique . Lärobok på franska av dr E. Privat.	2: 50		
Lärobok i esperanto på grekiska av dr A. Stamatidiadis. För samlare av esperantolitteratur.	2: 25		
Frazlibro de l'turisto . Parlör på sex språk.	0: 60		
Esperantoncyklar : danska, engelska, finska, italienska, kataloniska, portugisiska, tyska, ungerska, walesiska. Pr st.	0: 20		
D:o japanska.	0: 30		

- Vol. 2. **Niemojewski, A.**, *Legendoj*. Från polskan. 74 sid. — —, *La Rompantoj*. Fem monologer. Kolekto de Revuo. 1: —
- Vol. 3. **Turgenev, I. S.**, *Elektitaj Noveloj*. Från ryskan. 82 sidor. **Sappl, H.**, *Kiel oni fondas kaj organizas esperantan grupon?* Innehåller många nyttiga råd. 0: 30
- Vol. 4. **Raabe, Vilhelm**, *La nigra Galero*. Från tyskan. 64 sid. **Schmidt-Gotha, R.**, *Gustav Vasa*. Original på esperanto. 1: 25
- Vol. 5. **Hildebrand, El la "Camera Obscura"**. Från holländskan. 64 sidor. **Shakespeare, W.**, *Makbeto*. Drama i 5 akter. 2: 25
- Vol. 6. **Irving, Washington**, *El la skizlibro*. Från engelskan. 64 sidor. — —, *Hamleto*. D:r Zamenhofs tolkning av detta världsberömda drama. 2: 25
- Vol. 7. **Chamisso, A. de, Petro Schlemihl**. Från tyskan. 82 sidor. **Spaak, P.**, *Kaatje*. Teaterstycke från flandriskan. (Kol. de Rev.) 2: 25
- Vol. 8. **Stamatov, G. P.**, *Nuntempaj rakontoj*. Från bulgariskan. 80 sidor. **Storm, Teodor**, *Imenlago*. Novell. (Kol. de Rev.) 1: 25
- Vol. 9. **Salom-Allhem. Percé, Hebraej rakontoj**. Från hebreiskan. 78 sidor. **Strindberg, Aug.**, *Fraŭlino Julie*. En av vår store diktares mera kända dramer. 0: 75
- Vol. 10. **Puskin, A. S.**, *Tri noveloj*. Från ryskan. 67 sid. — —, *Pario* (Paria.) En enaktare. 0: 25
- Pris pr volum 0: 85
Kabe, Internacia Krestomatio. Kapitel ur världsberömda böcker. 0: 75
Kivi, A., *La botistoj*. En komedi av den kände finske författaren. 1: 80
 — —, *La fianĉigo*. Lea. Två teaterstycken. 1: —
Ladevèze, R. de, Demandaro. En i form av frågor och svar uppställd, koncis redogörelse för esperantos historia, litteratur och organisationer. Avsedd att begagnas vid esperanto-examina. Innehåller utmärkt stoff till föredrag om esperantorörelsen. 1: 30
Lauroj. En samling prisbelönta tävlingsuppsatser. Tillhör Kol de Revuo. 2: 25
Linnankoski, J., *Batalo pri la domo Heikkilä*. En berättelse från finskan. 1: —
Luyken, H. A., *Stranga Heredaĵo*. En nyligen utkommen originalroman på esperanto. Handlingen är spännande och stilen perfekt. 320 sidor. 2: 80
 D:o inb. 3: 50
Möbusz, A., *Dokumentoj de Esperanto*. Alla som vilja lära känna esperantos historia böra äga denna bok. 2: 25
Nova Testamento
 Inb. i klotband (indiapapper) 3: —
 " i läderband 5: —
 " i " (indiapapper) 6: —
 God översättning. Värdefull även som propagandamedel och övningsläsning.
Nüchter, F., *Albrecht Dürer*. Ett praktalbum i stort format med 54 reproduktioner av den berömda målarens verk. Sällsynt. 5: —
Oberrotmann & Jung, *La lastaj tagoj de D:ro Zamenhof kaj la ŭnebra ceremonio*. Fin utstyrsel. Illustrerad. 0: 75
Privat, D:r E., *Vivo de Zamenhof*. En bok som varje esperantist bör äga. 3: —
 — —, *Karlo*. En liten trevlig läsebok i 20 kapitel. 0: 40
 — —, *Historio de la lingvo Esperanto*. En intressant och värdefull bok för varje esperantist. 1: 05
Pujula-Vallès, F., *Frenezo*. Drama i en akt. Kolekto de Revuo. 1: —
- Sång och musik.**
Internacia Kantaro. Musikupplaga. Omarbetning av den välkända Esperantista Kantaro. 1: 40
 D:o textupplaga. 0: 40
La Espero (Esperantohymnen). Ny melodi av Gösta Jahn. För piano. 1: 50
La Espero på brevkort med noter (äldre melodien). 0: 10
La Tagiĝo. Noter. 0: 35
La Fama Humora kanto Esperanto av Harrison Hill. En i England mycket omtyckt sång. Noter med text. 0: 50
Vivu Esperanto. Marsch av Alfred Menzel. 1: —
 D:o för fiol och piano. 1: 25
- Propaganda.**
Nationernas Förbund om Esperanto såsom internationellt hjälpspråk. Generalsekretariatets rapport till tredje delegeradeför-samlingen. Översättning från engelska och franska texterna av fil. kand. Carl Ohlsson. 62 sidor. 0: 50
 D:o med bättre omslag (bokhandelsupplagan). 1: —
Detta ytterst värdefulla dokument bör spridas i stor utsträckning.
Esperanto. S. E. F:s propagandaserie nr 7. 0: 10
Esperanto eller ido? 0: 75
Världsspråket och Världsfreden av Spero. 0: 25
Världsspråket i kulturarbetet av Einar Adamson. 0: 35
Världsspråksfrågan en livsfråga av Einar Adamson. 0: 25
Världsspråket. Svenska Världsspråkskommitténs framställning till Nationernas Förbund jämte andra dokument. 1: 25
 D:o på franska. 1: 25
Internacia konferenco pri la instruoj de Esperanto en lernejoj. Summarisk rapport om lärarkonferensen i Genève. 0: 60
- Conference Internationale sur l'Enseignement d'Esperanto dans les Ecoles**. Samma som ovanstående men på franska. 0: 60
Esperanto as an International Auxiliary Language. Nationernas Förbunds generalsekretariats rapport. På engelska. 0: 75
 D:o på franska. 0: 75
Brevkort med "Lär Eder Esperanto" på fem språk. Pr 10 st. 0: 50
Brevkort propaganda. " " " 0: 30
Flygblad "Vad är Esperanto?" Pr 100 st. 1: 00
Propagandamärken med D:r Zamenhofs bild. Pr 100 st. 1: —
 D:o med text "Oni korespondas en Esperanto". Pr 100 st. 1: —
Porträtt av D:r L. L. Zamenhof, på kartong. 1: 50
La Espero. Lösnummer. 0: 30
 D:o prenumeration pr år 3: —
- Diverse.**
Esperantostjärnor. 0: 40
 Miniaturnål. 0: 60
 Vanlig modell, nål 0: 60
 " " knapp 0: 75
 " " brosch 0: 60
 Med inskription "Esperanto", nål 0: 75
 Rund knapp med inskript. "Esperanto Lingvo Internacia". 1: —
 U. E. A. (endast för medlemmar av U. E. A.), nål. 1: 25
 D:o knapp. 1: 50
Bordsflaggor av siden, handbroderade. 5: —
Nysilverstänger till ovanst. 9: —
Miniaturflaggor. 0: 25
Miniaturvärldsatlas. 14 blad i format 35×105 mm. med de nya gränserna och text på svenska. (Återförsäljare önskas.) 0: 25
Vykort från Stockholm, olika, med svensk och esperantisk text. Pr st. 0: 15, pr 10 st. 1: 25
Etui till tändsticksaskar av aluminium med grön emaljerad stjärna och inskrift "Esperanto". 0: 50
 Obs! Propagandamedel.
Kvittenser för lokalföreningar (Medl.-kort) Pr bl. om 50 st. 0: 50
Mönsterstadgar för esperantoföreningar. Gratis
- PRENUMERATION PÅ DEN INTERNATIONELLA VECKOTIDNINGEN
ESPERANTO TRIUMFONTO
 mottages. Pris pr år kronor 12. Prenumeration kan börja när som helst och ett godtyckligt belopp insändas. Tidningen sändes så länge pengarna räcka. Provnnummer gratis på begäran. Esperantovärldens snabbaste nyhetstidning.
- LITERATURA MONDO.**
 Pr nr: 0: 60, pr helår 7: 20. En synnerligen elegant och värdefull tidskrift.

- Ingå som medlem i Svenska Esperanto-Förbundet!** Årsavgift kr. 5: —, varmed följer Förbundets tidning, La Espero, utan ytterligare kostnad.

gare utsända cirkulär icke kommit sekretären tillhanda. Som under-tecknad Nylén av förbundsstyrelsen utrustats med fullmakt såsom förbundets representant med särskilt uppdrag angående den på Helsingforskongressen beslutade centralorganisationen, deltog under-tecknad å förbundets vägnar i K. R:s sammanträden. Britiska förbundet var det enda som erlagt stadgad avgift. Vid första sammanträdet, som liksom de följande leddes av d:r Privat (Schweiz' förbund och med fullmakt för Frankrike) som ordförande med löjtnant Bugge-Paulsen (Norges) och d:r Fakács (Ungerns) som sekreterare, närvaro utom dessa: Hromada (Tjeckoslovakiets), Blicher (Danmarks), Arnhold (Tysklands), Isbrucker (Hollands), Frank Stevens (U. S. A:s), Butler, (Storbritanniens) och Nylén (Sveriges). Vid följande mötena voro många närvarande, nämligen utom de nämnda för Österrike: Schade, Finland: Jalava, Italien: Vaona, Estland: fr. Dresen, Rumänien: Fischer, Polen: Essigmann, Australien: Drummond, samt för Egypten, Danzig m. fl.

K. R. beslöt till sin ordf. för tre år välja John Merchant, britiska förbundets ordf., samt till sekreterare och kassör Edmonds. General Sebert utsågs till hedersordförande. Chavet skulle fortfara att vara sekreterare i Centra Officejo i Paris, vars bibliotek m. m. blir orört. Man avtog att välja ytterligare en ordf., en eller flera. Till Centra komitato valdes: Kenn (Kina), Page (Storbritannien), Dietterle (Tyskland), Hromada (Tjeckoslovakiet), Chavet (Frankrike) och Privat (Schweiz). U. E. A:s ordförande, Stettler, som var närvarande, förklarade sig instämma i valet. Montagu C. Butler såsom representant för det enda förbund som erlagt sin avgift och sålunda den enda verkligt röstberättigade, deklarerade, att besluten voro i enlighet med hans röstning.

Angående budgeten för R. K. och esperantisternas bidrag till finansieringen av våra officiella institutioner, Lingva Komitato med Akademien och Centra Komitato, uppgjordes en beräkning enligt upplysningar från de olika representanterna. För svenska förbundets del ställdes i utsikt för första finansåret ett minimum på 20 proc. av medlemsavgiften till S. E. F., vilket dock är mindre än många övriga länders bidrag och blott hälften av vad vid följarets kongress provisoriskt påräknades (nämligen 1/10 av personliga årsavgiften till U.E.A.). Styrelsen fick i uppdrag att ta avgiftsfrågan under övervägande för framtiden.

Hr Fischer menade att det minsta man kunde begära av en esperantist vore att

han åtminstone bidroge ärligen till sina institutioner med "kostnaden för ett glas öl"! Hr Privat framhöll som sin erfarenhet, att, när esperantisterna inse, att pengarna behövas och komma ett nyttigt och nödvändigt ändamål till godo, de också äro villiga att betala.

Hr Hromada bragte på tal presspropagandatjänsten. Hr Privat yttrade, att denna vore bäst ordnad i Sverige, och uppmanade det svenska ombudet att lämna upplysningar härom, varvid det var denne en glädje att omnämna den av hr Halldor så mönstergillt skötta verksamheten. Meddelanden gjordes även från Ungern, Frankrike (Poncet i Lyon) och Österrike m. fl. länder.

En sak som var före vid allmänt plenum var insamlingen till *Zamenhof-monumentet*, och resolution antogs om dess fortsättande. I vissa länder med hög valuta visades ringa intresse för denna sak, påpekades det.

Nästa kongress var inbjuden till Wien, till Sofia och till Bryssel. De två förstnämnda platserna kämpade ivrigt. Avgörandet lämnades åt Centralkommittén. Både Bulgariens och Österrikes konsulter hade infunnit sig vid kongressen och framförde officiell inbjudan å sina resp. regeringars vägnar.

Ett stort *propagandamöte* för allmänheten var den 7 aug. på kvällen anordnat i Lehrerheim. Den stora salen var packad. Ett 20-tal talare uppträdde, de flesta på esperanto och tolkade av hrr Ledermann eller Bünemann. Bl. a. uppträdde en svar-ting från Bombay, en japan, en egyptier o. s. v. Det hela var lyckat.

Intressant var för under-tecknad att få närvara vid *esperantoexamina*, särskilt den högre.

Att här ingå på den mängd *fackmöten* som höllas är ogörligt.

Den 3 aug. på f. m. höll kongressen jämte stadens myndigheter högtidlig uppvaktning vid Albrecht Dürers staty med flera tal. — Samma dags e. m. uppvaktade representanter för kongressen den förste esperantopioniärens, *Leopold Einstein*, änka i hennes hem hos sin son, i närvaro av bl. a. fru Zamenhof, varefter en krans nedlades på Einsteins grav.

På lördagsmorgonen hölls *esperantogudstjänster* i flere av stadens kyrkor. Söndagen ägnade kongressen helt åt en utflykt till det härliga älderdomliga *Rothenburg*, där staden med borgmästaren i spetsen mottog främlingarna med skådespel i rådhuset och folkdanser på torget.

Kvällarna upptogs av "Mästersångarne" på Operan, en utmärkt lyckad kabaret av "Literatura Mondo", en intressant madrigalkonsert, blindkonsert i Katarinakyrkan, uppförandet av "Natan la Saĝulo" av yrkesskådespelare på stadsteatern samt sista kvällen den traditionella kostymbalen.

För dem som kommo till Nürnberg för att arbeta var kongressen arbetsam. Den kvarlämnar ett gott och gediget minne.

Paul Nylén.

Libroj kaj Gazetoj.

Rezencotaj libroj estu sendotaj en *du* ekz.

Rimarkinda verko.

Eugen Wüster: Enciklopedia vortaro Esperanta-Germana Unua parto. Ferdinand Hirt & Sohn, Esperanto-Fako, Leipzig. 25×17 cm. 24+135 p. Prezo 14 kronoj.

"Zamenhof en unu Lingva Respondo skizis sian planon de 'Provizora Vortarego'. Li eldiris la ekstreman neceson de tio, ke sperta centra komisiono ellaboru ampleksan internacian vortaron. Ĝi estu konsilanto por ĉiu, kiu bezonas esprimon sed ne volas formi ĝin propraŭtoritate, nek povas pro ĝi traŝerĉi la tutan literaturon.

La espero de Zamenhof, ke la Lingva Komitato plenumos tiun taskon, ne realiĝis. Tial en 1917, mallongan tempon antaŭ sia morto, li decidigis, mem verki grandan germanan vortaron de Esperanto. Li jam ne povis efektiviĝi sian intencon.

Se iam estos eble, kunigi la aferokaj lingvospertajn fortojn de la esperanta movado por verkado de internacia enciklopedia vortaro de "oficiale rekomendataj" esprimoj, tiam la unua tasko estos kolektado kaj kribro de tio, kio jam ekzistas.

En tiu senco fari antaŭlaboron por la Provizora Vortarego, estis la ĉefa intenco ĉe la verkado de ĉi tiu vortolibro. Ni ne konsideris tiom grava la kompletecon de ĉiuj esprimoj foje uzitaj kiel la fikson de la signifoj, la sinonimikon kaj la frazeologion". Tiel skribas en la Antaŭparolo s-ro Wüster, montrante la celon de sia verko.

Ĝi do enhavas ne sole la vortojn uzatajn en la komuna ĉiutaga vivo de simplaj homoj, sed ankaŭ ĉiujn klerajn kaj sciencajn vortojn uzatajn de specialistoj, ekz. ĉiujn botanikajn kaj zoologiajn nomojn, por ne nomi aliajn sciencajn kampojn; ne sole la radikvortojn, sed ĉiujn uzatajn kaj uzitajn kunmetaĵojn de vortoj. Ni prenu la vorton *akvo* kiel ekzemplo. Tiu ĉi vorto kune kun siaj derivaĵoj kaj kunmetaĵoj okupas 217 liniojn. Oni lernas interalie, ke *akv* estas fundamenta radiko; ke la formo *akvo* estas uzita

de Zamenhof; ke ĝi signifas: vatten (la tradukoj estas en germana lingvo); 1. (laŭ Zamenhof): mer eller mindre rent flytande H₂O, (mineralakvo) "brunn"; vattensamling, vattendrag (även: akvujo 2); dolça akvo (motsats salakvo), sötvatten; amara eller maldolça akvo, bittervatten (mineralv.), kura el. flua akvo, rinnande vatten; stara el. senflua akvo, stillastående v; malpura akvo, se: lavuzita; se även under: acideta, gorĝo, muelilo. 2. a. (Z.): beteckning för vattenliknande vätskor; kolonja akvo, "kölnervatten"; ådekolonj; se: fortakvo, regakvo, sangakvo; b. (Z.) = urino. — *akva* (Z.), vatten: 1. i allm. vattnets, t. ex. (akvoviva) levande på eller i vattnet. 2. = akveca. — *akvi* (beg. av Z.), bevattna, (även malsekigi) fukta, (sursprucigi, asperigi) stänka, (surversi) begjuta; jämför: irigacii, muari, rui, maceri. *akvujo* (Z.), 1. (Z.) (konservujo) vattenbehållare, (baseno) bassäng; jfr pelvo, lavujo, cisterno, akvario. — 2. (även blott: akvo) geol.: vattendrag: rivero, lago, maro; jfr under: lito, fluujo, kuŝujo. Tiel estas citataj kaj klarigataj ĉiuj vortoj faritaj kun la radikoj *akv*. Tiamaniere ankaŭ ĉiuj vortoj de la lingvo estas plene traktitaj; ĉio, kion oni ja povas sciigi pri vorto, estas dirita en la libro. Eĉ persono nur malmulte scianta la germanan lingvon profitas el tiu ĉi vortaro, la plej plena scienca ĝis nun en Esperantujo. Grava kvalito estas, ke ĝi speciale montras la Zamenhofan lingvuzon.

La aŭtoro sekvas la doktrinon de s-ro de Saussure pri la radikoj; laŭ li *akv* estas jam substantivo, substantiva radikoj, sekve la finaĵo -o ne faras el neŭtrala radikoj substantivon, sed -o estas en tia vorto "plenasmo". Tio sendube ne estas la tuta vero, sed nur unu flanko de vero. La vortteorioj de Ĉefeĉ kaj de Paniel ŝajnas al mi multe pli preferindaj ol tiu iom rigide mekanika sistemo.

La sono ĥ, unu el la plej facile lerneblaj kaj kompreneblaj sonoj, ankaŭ unu el la plej universalaj, estas de kelkaj esperantistoj — ankaŭ de s-ro Wüster — persekutata kaj ekstermota. Tio estas kontraŭfundamenta faro. Kial "monako" anstataŭ *monaĥo*? Kial "Akilo" anstataŭ *Ahilo*? Ĉu *k* estas pli bona fonemo ol *h*? Ne. Kaj mi ne amas kapricajn "plibonigojn". Ke homoj kiuj formas uvule la *r*, ne povas bone elparoli ĥ post ĝi kaj preferas

"monarko" anstataŭ *monaĥo*, tion mi komprenas, sed mi ne komprenas, la sisteman forigon de la ĥ. Tiu "koiga" epidemio ricevas ankaŭ aliajn esprimojn, kiel "alkemilo" anstataŭ *alcemilo*.

Oni ne kripligu nomojn! "Bhutanano" devas konservi sian *h*, eĉ se kelkaj fremduloj ne povas elparoli ĝin korekte.

La enciklopedia vortaro de Wüster estas tre rimarkinda verko, kies studon kaj uzadon mi volas rekomendi al ĉiu kompetentulo. Nur domaĝe, ke pro la malbonaj tempoj la prezo de tia utila libro estas tre multekosta, por multaj tro. La sekvontaj du partoj ankaŭ kostos po 14 kronojn. Sed la tri volumoj kune estos unu el la plej volaraj verkoj de ĉiu lerta esperantisto.

Paul Nylén.

Sveda kroniko.

Provinca kunsido en Falun. En pli frua numero de L. E. la samideanoj en Falun invitis la esperantistojn de Dalekarlio al kunveno provinca. La kunsido okazis la 22-an de julio en la Bontemplana domo en Falun. La nombro de la partoprenantoj fariĝis neatendite granda malgraŭ la bela vetero, kiu nature pli logis la homojn al vizito en la kamparo ol en kunsidon inter kvar muroj. Je la 11-a horo kolektiĝis tri-deko da samideanoj en la kunvenejo. Post kantado komuna "La Tagiĝo" la prezidanto de la grupo en Falun, s-ro G. Johansson, per mallonga parolado en Esperanto salutis la partoprenantojn. Tuj poste s-ro Bernhard Eriksson el Ludvika enkondukis diskutadon pri la ebleco organizi la samideanojn en la provinco. Kiam li finis sian paroladon oni elektis sinjoron Einar Dahl el Falun prezidanto. Vigla diskutado komenciĝis kaj rezultigis en elekto de komisiono konsistanta el la estraro de la grupo en Falun, s-ro B. Eriksson el Ludvika kaj s-ro Bryngelsson el Borlänge. La tasko de la komitato estas esplori la eblecon organizi distrikton kaj ellabori statutojn por la eventuala organizado. Oni ankaŭ donis al la komitato la taskon aranĝi, se eble, propagandan kunvenon kune kun la provinckunsido aranĝota laŭ decido de la komisiono. — Post kelkminuta paŭzo la partoprenantaro estis fotografata. S-ro Johansson el Falun deklamis en Esperanto kaj nia samideano la kabaredkantisto Einar Dahl el Falun kantis en Esperanto kaj svede kelkajn kantojn. Post muziko per fortepiano de juna Faluna muzikisto la samideanaro kolektiĝis en kafejo de Enocsson, kie oni trinkis kafon dum vigla konversacio en Esperanto. — Je la tria horo la kunveno rekomenciĝis per mallonga parolado de G. Johansson el Falun pri la rimeĵoj konservi kaj plivarmigi la intereson de la kurspartoprenintoj post finiĝinta kurso. — La tre bon sukcesinta kunveno estis fermata je la kvara horo per mallonga parolado de la prezidanto de la grupo en Falun. La jenaj

lokoj estis reprezentataj: Falun, Ludvika, Borlänge, Grycksbo, Korsnäs kaj Mockfjärd. Gust. Johansson.

Eslöv.* En nia urbo ne estas esperanta grupo. Parolado kaj diskutado pri Esperanto estis aranĝitaj ĉe kunveno de la klubo esperantista Ornen la 6-an de junio. Bonan kaj konvinkigan paroladon enkondukis faris la samideano Ove Hansson. Kelkaj el la sepdek aŭ okdek anoj kiuj vizitis la kunvenon aĉetis literaturon esperantan kaj oni decidis dum la venonta vintro aranĝi studrondojn en Esp. —d—n.

Kivik.* La 11-an de junio estis inaŭguraciata la sun-kaj aerbanejo de s-ro Rosengren. 500 personoj ĉeestis. Ĉe la enirego pendis la sveda kaj la esperanta flagoj. La banejo certe estas la sola en nia lando kiu havas ankaŭ nian esperantan standardon. Ĉe la inaŭguracio paroladis nia samideano N. Nordlund el Kristianstad pri la monolingva problemo.

Stockholm. Dum la somero vizitis nian urbon hispana samideano Julio de Escarriaza, kiu poste vizitis ankaŭ Finnlandon.

*) Tiu ĉi artikolo bedaŭrinde ne estis enpresata en la antaŭa numero. Ni petas senkulpigon de la aŭtoro. Red de L. E.

Från Expeditionen.

Nu börjar åter en arbetssäsong. När hösten och vintern nalkas med långa kvällar och färre lockelser till vistelse i det fria, tages boken fram. Då är det också den rätta tiden för dem, som tänkt på att lära sig esperanto, att sätta sina planer i verket utan dröjsmål, och för de intresserade esperantisterna att undersöka möjligheterna att anordna en kurs eller studiecirkel i esperanto eller eventuellt en fortsättningskurs för sådana, som redan läst något litet.

Skulle någon önska råd och hjälp vid anordnandet av kursen, lämnar sekreteraren efter förmåga anvisningar. F. n. finnas tre läroböcker att välja på: Nyléns lärobok, Skogs "Esperanto utan förkunskaper" jämte läseboken "Tra la Mondo" och Setäläs "Handledning i Esperanto" jämte "Esperanta Legolibro". Beträffande ordböcker och övningslitteratur m. m. se den med detta nummer följande prislistan!

Av propagandallitteratur ha vi först och främst broschyren "Nationernas Förbund om Esperanto som internationellt språk", som utgör ett synnerligen värdefullt dokument för esperantos pionjärer. De omtyckta flygbladen "Vad är Esperanto?" hålla på att omtryckas. Priset blir endast 1 kr. pr 100 ex. Den lilla 8-sidiga broschyren "Esperanto", Sv. Esperantoförbundets propagandaserie nr 7, är lämplig för spridning i agitationssyfte och den erhålles för detta ändamål till speciellt lågt pris.

Korespondado.

S-ro Anders Wester, Österbyggebo, Hedesunda, dez. koresp. kun samideanoj.

Tillkännagivande.

Som *Ante L:son Ante, Syslebäck*, icke kunnat förmås att redovisa för försäld litteratur eller att återsända vad som är osålt meddelas härmed, att nämnda person hädanefter icke representerar oss och icke äger att försälja någon litteratur för vår räkning. — Stockholm den 31 aug. 1923.

Förlagsföreningen Esperanto.